

דבר בלתי-אפשרי קרה לבמאי הסידרה „משימה בלתי-אפשרית” - הוא אולץ להסתלק מהקתדרה ומהארץ

רימו אותי לאורך כל הדרך, הכי ריזו השבוע במאיהטלוויזיה האמריקאית קאי הדגול דון ריצ'רדסון, כשדמעות בעיניו גיו, „ולא זו בלבד אלא שהם רימו גם את הסטודנטים שלהם!”

האשמה חמורה זו כיוון הבמאי האמריקאי קאיייהודי בן ה-56 אל שילטונות אוניברסיטת תל-אביב, אשר בחוג לקולנוע ולטלוויזיה שלה בא ללמד לפני כשנה וחצי, כאשר עלה לישראל מארצות-הברית עם אשתו לורה, הצעירה ממנו ב-30 שנה. בימים אלה מתכונן דון ריצ'רדסון, שתקי

דון ריצ'רדסון מביים את אנדריו דאגן בסידרת הטלוויזיה „The Lancers” בתמונה מימין: במאיהטלוויזיה הנודע ריצ'רדסון, שעלה ארצה בתקווה לשפר את רמת הקולנוע והטלוויזיה בישראל, נכנס למציאות האקדמית הישראלית החלטה לחזור לארצות-הברית.

בתפקיד

בגלל עיניו היפות של ריצ'רדסון בלבד. האמת הכאובה היתה שמאו החל החוג פועל, לפני שנה וחצי, גילו ותלמידיו התמרמרו רבה על רמת-הלימודים הנמוכה, על הוסרה-האיוון בין המיקצועות, על תוכנית-הלימודים הלקויה, ועל המחסור בצידוד מתאים. את התמרמרותם הביעו הסטודנטים בשורה של עצומות שהגישו לדיקן הרקולטה ולמרציו — ובכך עזר להם ריצ'רדסון — אך ללא-הועיל. כל בקשו־תייהם לצידוד אלמנטרי, נפלו על אוזניים אטומות.

בשנות ה-40 ביים ריצ'רדסון על בימות ברודוויי מחזות דרמטיים בי-כיובן של גדולות כוכבות-הבמה של ה-תקופה, ועם המצאת הטלוויזיה עבר מייד לעבוד בתחום-התיקשורת החדש, שנתגלה כבעל אפשרויות בלתי-מוגבלות כימעט.

שש-מאות

סרטים

תוך זמן קצר הפך להיות עמוד-התווך של תעשיית הטלוויזיה האדריה בי-ארצות-הברית. במשך 35 שנים תמימות — עד לעלייתו לישראל — ביים לא פחות מ-1600 (!) סרטי-טלוויזיה, אשר הוצגו בכל לחבי העולם, הישגיו עלו על אלה של כל במאי-טלוויזיה אחר.

בין הסדרות שביים, אשר זכו להצלחה מיוחדת וחלקן הוצגו כבר בארץ, ניתן למצוא את משימה-בלתי-אפשרית, ארנו, בוננזה, הנוקמים, ועוד רבות אחרות. ועל פעולתו הברוכה בתחום הטלוויזיה זכה ריצ'רדסון באחדים מהפרסים הנודעים ביותר בעולם, וביניהם פרס האמי (האוסקר של הטלוויזיה), הפיבודי והטילווניה.

את שירותיו כבמאי הספיק ריצ'רדסון להעניק כבר לחברות-הסרטים הגדולות בי-יתר, כמו האחים וורנר, אוניברסל, פוקס המאה-העשרים, פאראמונט ומטרופוליטן-טלוויזיה. הוא גם שימש כמרצה באוניברסיטת טאט של קולומביה וניו-יורק, ולימד בי-ית-ספר לאמנויות במה של אמריקה, הנחשב מוסד המיקצועי המעולה ביותר ללימוד הקולנוע בארצות-הברית. נראה כי רק אוניברסיטת תל-אביב לא ידעה להעריך כהלכה את האוצר שנפל בחלקה כמתת-משמים.

מסכת

תככים

באוניברסיטת תל-אביב נמצא מי שהחליט, כי ניתן להסתדר גם ללא עצותיו של הבמאי המנוסה הזה. כאשר ניבנה אולפן-הטלוויזיה בפקולטה התל-אביבית, לא נועצו בו, ואמנם, האולפן שניבנה גרוע ביותר, אינו מתפקד כראוי. כאשר דרש ריצ'רדסון, בישיבת המרצים, איכות מיקצועית גבוהה יותר בהמת לימודי הטלוויזיה באוניברסיטה, זכה בניצחון קל-נית מצד מרצה ישראלי, בנוסח: „שתוק! אין לך מושג בטלוויזיה!”

צעקת זו, שבאה מפי מרצה צעיר, בי-שנות ה-20 לחייו, שאסילו תלמידיו מעדיים בו כי הוא חסר ניסיון מיקצועי, היתה ה-קיש האחרון, האיש הגאה נפגע עד עומק נשמתו, הגיש את התפטרותו. כאשר נודע לריצ'רדסון דבר התפטרותו של ריצ'רדסון, החליטו מייד על שביתת-אווה, בדרישה להחזירו. החלטתם של הסטודנטים לשבות לא באה

לבסוף נאלץ ריצ'רדסון להיכנע. „במשך כל שנותי בהוליווד לא נלחמתי כשם שלחמתי למענכם בשנה האחרונה”, אמר לתלמידים שבאו אל ביתו לבקשו לחזור אל הקתדרה שלו. „אם אני עוזב, הרי זה בגלל סיבה אחת בלבד — חוסר-הישרות!”

לאחר שהחלטתו לעזוב הפכה סופית, יכול היה דון ריצ'רדסון המאוכז לגולל בפני תלמידיו את סיפור מאבקו הנואש במסכת התככים של האוניברסיטה.

הזמנה

לעזור

אשתי זאני, סיפר ריצ'רדסון, „הגענו ארצה מתוך תיקוה לשינוי, נישאנו בניו-יורק חצי שנה לפני עלותנו ארצה, וחייפשונו דרך-חיים חדשה, מהגשת, אפילו הרפתקנית, מייד לאחר שעלינו אר-צה נכנסנו למרכז-הקליטה באשדוד, לל-מוד עברית.

„באותה תקופה הקרינה הטלוויזיה הר-ישראלית את הסידרה ארנו, אותה ביימתי בארצות-הברית. אנשי-הטלוויזיה באו ל-ראיין אותי, ובעיקבותיהם הגיע פרופסור משה לור, דיקן הפקולטה לאמנויות ו-תיקשורת באוניברסיטת תל-אביב, לשוחח אתי.

„פרופסור לור סיפר לי שמטרתו הר-חשובה ביותר היא לקדם ככל האפשר את רמת הטלוויזיה והקולנוע בארץ. חלומו הגדול, כך סיפר לי, הוא להקים באוני-ברסיטה חוג מעולה למיקצועות אלה, ל-לך מושג כמה אתה, מר ריצ'רדסון יכול לעזור בכך?” אמר לי.

„אומנם, שמחתי מאוד על ההזמנה, אך אמרתי לפרופסור לור שלא אוכל לקבל את המישרה המוצעת, אלא-אם-יכך אקבל פרופסורה מלאה, כפי שהולט את מעמדי ואת נסיוני הרב. בנוסף, ביקשתי מיניו שייעמיד אותי מעל לכל המרצים האחרים בחוג. פרופסור לור הבטיח לי את קיום שתי הדרישות גם-יחד.

„בעיקבות הבטחות אלו עברנו, אשתי ואני, מאשדוד לתל-אביב, להתגורר בסמוך לאוניברסיטה. בינתיים בדק פרופסור לור את כל ההמלצות שהבאתי. גם זאב בירגר, (המשך בעמוד 26)

„רימו

אותי!”

והתו הגדולות התנפצו אל סלע המציאות הישראלית האכזרית, לעזוב את הארץ.

מלאכת-

בראשית

מן קצר לאחר עלייתו של ריצ'רדסון לישראל דווח בעיתוני ישראל, בהב-לטה רבה, על תרומה כספית גדולה ש-נתקבלה לטובת אוניברסיטת תל-אביב. היתה זו תרומתה של גרייס קלי, נסיכת מונקו ושהקניית-הקולנוע לשעבר, כאות חוקרה לאיש אשר לימד, הינך והדריך אותה בצעדיה הראשונים בהוליווד, והיה אחראי במידה לא-מבוטלת לשם העולמי שקנתה לה.

אך גרייס קלי אינה שחקנית-הקולנוע הרב עם הסטודנטים של אוניברסיטת תל-אביב, זכתה בכך חאוניברסיטה בנוכס יקר-המציאות, ויחד עימו — גם בתמיכתם של כל אותם אנשי-שם שהיו תלמידיו בעבר. „אני רוצה לעסוק במלאכת-בראשית!” הכריז דון ריצ'רדסון עם הגיעו לישראל, כאשר רואיין בידי אנשי הטלוויזיה וה-עיתונות הישראלית. „פה, בישראל”, אמר, „הטלוויזיה נמצאת בראשית דרכה. באתי לעזור. ועוד יותר מכך, הייתי רוצה ללמד ולחנך את הדור הישראלי הצעיר באמצע-עות הטלוויזיה והקולנוע. אני מאמין שיש כאן חומר נפלא למטרה זו, וצריך רק לעזור לו להתפתח בכיוון הנכון!”

דון ריצ'רדסון בא לישראל כשאמתתו מלאה תיקוה, אידיאלים ורעיונות חלוציים. החלוציות-לשמה לא היתה וזה כלל לרוחו של במאי ותק ושבעניסיון זה.